

Katalog dobré praxe environmentálně odpovědné místní komunity

Projekt mezinárodní spolupráce
podpořený z Programu rozvoje
venkova

Sdružení SPLAV, z.s.

2022

Tato publikace je připravena s finanční podporou Evropské unie prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v rámci realizace smlouvy č. PD 50-71/18.03.2021 na projekt "Nadnárodní spolupráce pro environmentálně odpovědné místní komunity ve venkovských oblastech", uzavřené s Ministerstvem zemědělství Bulharské republiky v rámci řízení č. BG06RDNP001-19. 355 pro výběr projektů meziobecní a nadnárodní spolupráce v rámci podopatření 19.3 "Příprava a provádění činností spolupráce místních akčních skupin" opatření 19 "CLLD" Programu rozvoje venkova na období 2014-2020.

Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (UNFCCC) je jedním z úspěchů Summitu Země v Riu de Janeiru v roce 1992. Úspěch mezinárodních dohod závisí na závazku zúčastněných zemí přijmout zásady zelené ekonomiky. Světové organizace usilují o obnovení závazků všech zemí na všech kontinentech s cílem dosáhnout udržitelnosti v globálním měřítku.

Výňatek z Deklarace z Ria o životním prostředí a rozvoji

Konference OSN o životním prostředí a rozvoji, 3.-14. června 1992, Rio de Janeiro, Brazílie

Zásada 1: Člověk je v centru pozornosti otázek udržitelného rozvoje. Mají právo na zdravý a produktivní život v souladu s přírodou.

Zásada 2: Podle Charty OSN a zásad mezinárodního práva mají státy svrchované právo využívat své zdroje v souladu s politikou životního prostředí a rozvoje a odpovědnost zajistit, aby činnosti v rámci jejich jurisdikce nebo kontroly nepoškozovaly životní prostředí jiných zemí nebo regionů.

Zásada 3: Právo na rozvoj musí být realizováno tak, aby byly rovnoměrně uspokojovány rozvojové a environmentální potřeby současných i budoucích generací.

Zásada 4: V zájmu dosažení udržitelného rozvoje je ochrana životního prostředí nedílnou součástí procesu rozvoje.

Zásada 5: Všechny státy a lidé spolupracují na základním úkolu vymýtit chudobu jako neodmyslitelný předpoklad udržitelného rozvoje, aby se snížily nerovnosti v životní úrovni a lépe uspokojily potřeby většiny lidí na celém světě.

My lidé jsme propojení s planetou Zemí, pokud jde o komunikaci, dopravu, výrobky... V moderní době nám globální obchodní výměna umožňuje užívat si celoročně čerstvého ovoce a zeleniny, nejrůznějších produktů vyrobených ze surovin a zdrojů pocházejících z celého světa. Toto propojení přináší mnoho výhod, ale také vytváří rizika a škody pro životní prostředí. Znečištění způsobené někým jiným může skončit na našem území. Proto nemůžeme ignorovat osobní odpovědnost vůči přírodě v globálním měřítku. Jako občané, spotřebitelé, vědci, vedoucí pracovníci podniků a politici musíme všichni převzít odpovědnost za své činy i nečinnost v oblasti životního prostředí.

OBSAH

Úvod	1
RAZLOG, místní akční skupina	6
Příklad dobré praxe č. 1	8
Příklad dobré praxe č. 2	9
Příklad dobré praxe č. 3	10
Příklad dobré praxe č. 4	11
Příklad dobré praxe č. 5	13
SPLAV, místní akční skupina	15
Příklad dobré praxe č. 1	17
Příklad dobré praxe č. 2	19
Příklad dobré praxe č. 3	20
Příklad dobré praxe č. 4	22
Příklad dobré praxe č. 5	24
POMORIE, místní akční skupina	26
Příklad dobré praxe č. 1	27
Příklad dobré praxe č. 2	28
Příklad dobré praxe č. 3	29
Příklad dobré praxe č. 4	30
Příklad dobré praxe č. 5	31
Příklad dobré praxe č. 6	32
Příklad dobré praxe č. 7	33

ÚVOD

Katalog osvědčených postupů v oblasti životního prostředí byl vytvořen v rámci projektu Ekologicky odpovědné místní komunity, který je financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova prostřednictvím podopatření 19.3 Příprava a provádění činností spolupráce místní akční skupiny opatření 19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (Komunitně vedený místní rozvoj) z Programů rozvoje venkova členských států EU na programové období 2014-2020.

Projekt je realizován v partnerství tří místních iniciativních skupin (MAS) z členských států Evropské unie: "MAS - Razlog" a "MAS Pomorie" z Bulharské republiky a "MAS Sdružení SPLAV" z České republiky. Vedoucím partnerem projektu je "MAS - Razlog".

Partneři sjednocují své myšlenky ve společném projektu nadnárodní a vnitrozemské spolupráce a jejich cílem je hlouběji pracovat na horizontálním principu EU, kterým je udržitelný rozvoj a ochrana životního prostředí. Ten je hlavním principem realizovaných strategií komunitně vedeného místního rozvoje a projektů podporovaných prostřednictvím těchto strategií. Myšlenkou partnerského projektu je zkoumat, sdílet a zavádět v územích inovativní modely odpovědnosti za životní prostředí prostřednictvím informací, začleňování, propagace a praxe.

Cílem projektu je podpořit udržitelný rozvoj místních komunit a vytvořit tak evropskou identitu, která doplní identitu územní, regionální a národní.

Předkládaný katalog je společným produktem v rámci projektu; představuje osvědčené postupy v oblasti životního prostředí, které partneři zkoumali v regionálním, národním, evropském nebo celosvětovém měřítku. Příklady dobré praxe byly identifikovány na základě výzkumu a analýzy realizovaných projektů, aplikovaných environmentálních opatření nebo zavedených inovativních přístupů a modelů v různých tematických oblastech životního prostředí: voda; vzduch; půda, krajina a přírodní prvky; biodiverzita; odpad; podnikatelské aktivity.

ENVIRONMENTÁLNĚ ODPOVĚDNÉ MÍSTNÍ KOMUNITY

Hlavní cíl: Podpora environmentální odpovědnosti místních komunit a zlepšení rovnováhy a interakce mezi socioekonomickými aktivitami, cestovním ruchem a ochranou životního prostředí jako hlavní zásady udržitelného rozvoje evropských venkovských oblastí.

Projekt si klade za cíl dosáhnout kladného vztahu veřejnosti ke Green Dealu - „zelené dohodě“, bio a ekologické produkci, ekologicky odpovědnému cestovnímu ruchu a ekonomickým aktivitám šetrným k životnímu prostředí. Zlepšení životního prostředí přímo ovlivňuje zdraví lidí, a tím i kvalitu života. Téma je sjednocující pro mnoho venkovských oblastí Evropy, včetně všech partnerů projektu.

Akční plán EU pro ekologické inovace definuje ekologické inovace jako „jakýkoli typ inovace, jejímž výsledkem je významný a viditelný pokrok směrem k udržitelnému růstu snížením škodlivých dopadů na životní prostředí, zvýšením odolnosti vůči dopadům na životní prostředí nebo dosažením účinnějšího a odpovědnějšího využívání přírodních zdrojů“.

Koncepce projektu je založena na shodě MAS – partnerů, že vhodné aktivity, vytváření a/nebo propagace ekologických inovací mezi místními komunitami by mohly být adekvátní odpovědí na současné environmentální a ekonomické výzvy, které se nevyhýbají ani venkovským oblastem.

Specifické cíle projektu:

- Zlepšovat vztahy a rovnováhu mezi ekonomickými aktivitami, cestovním ruchem a ochranou přírodních zdrojů na území partnerů projektu;
- Zvyšovat environmentální kulturu a podporovat environmentální odpovědnost místních komunit za ochranu přírody a zdrojů prostřednictvím znalostí, informací a iniciativ k šetření zdrojů, používání zdravých místních potravin atd.
- Zavádět vhodná opatření a aktivity zaměřené na místní politická hnutí a celky, aby využívaly inovativní přístupy k řešení zjištěných environmentálních problémů a předcházely poškozování životního prostředí v příslušných územích MAS, a to prostřednictvím studia, vyhodnocování a přizpůsobování příkladů národní a celoevropské dobré praxe se zaměřením na ekologicky orientované inovace;
- Realizovat drobné investiční aktivity související s environmentálními potřebami území MAS;
- Zajistit udržitelnost výsledků a rozšíření spolupráce v rámci přístupu LEADER, komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) pro nové projekty a nápady.

- Poskytnout příležitosti pro prezentaci a multiplikaci výsledků projektu prostřednictvím sdružení MAS, evropské sítě LEADER, regionálních a národních sdružení, Evropské sítě pro venkov.

Cílové skupiny projektu:

Zástupci hospodářského, občanského a nevládního sektoru z území partnerů MAS; návštěvníci a turisté; místní samosprávy.

Doba realizace: 24 měsíců, od 18.03.2021 do 18.03.2023.

Informace o projektu dostupné na: <https://mig-razlog.org/2019/ecolags/>

ODPOVĚDNOST ZA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V NÁRODNÍM A EVROPSKÉM KONTEXTU

Evropa se však v současné době potýká s nebyvalými environmentálními a klimatickými výzvami a zároveň řeší otázky udržitelnosti. Čelíme například ztrátě biologické rozmanitosti, změně klimatu, ubývání zdrojů či znečištění.

V zájmu řešení těchto výzev proto Evropská komise dne 14. října 2020 zveřejnila návrh 8. akčního programu pro životní prostředí.

Ten má přispět k plnění environmentálních a klimatických cílů stanovených v Zelené dohodě pro Evropu. Nabízí celé EU příležitost obnovit závazek 7. akčního programu pro životní prostředí, kterého se má dosáhnout do roku 2050, a to: zajistit dobré životní podmínky pro všechny, a to v mezích možností planety Země.

V návrhu 8. akčního programu pro životní prostředí se apeluje na všechny zúčastněné strany na všech úrovních správy, aby se aktivně zapojily do snah o zajištění efektivního uplatňování klimatických a environmentálních právních předpisů EU. Návrh Unii slouží jako výchozí bod pro plnění Agendy 2030 OSN a souvisejících cílů udržitelného rozvoje.

Cílem návrhu 8. akčního programu pro životní prostředí je urychlit přechod ke klimaticky neutrálnímu, regenerativnímu hospodářství, které efektivně využívá zdroje, v rovnováze s přírodou. Zároveň vyzdvihuje skutečnost, že lidské blaho a prosperita naší společnosti se odvíjí od zdraví našich ekosystémů.

Návrh vychází ze Zelené dohody pro Evropu a stanoví si 6 prioritních cílů:

- dosáhnout cíle snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 a klimatické neutrality do roku 2050
- zvýšit naši adaptační kapacitu, posílit odolnost a snížit zranitelnost vůči změně klimatu
- přiblížit se směrem k modelu regenerativního růstu ekonomiky, oddělit hospodářský růst od využívání zdrojů a zhoršování životního prostředí a urychlit přechod na oběhové hospodářství
- usilovat o dosažení cíle nulového znečištění, a to mimo jiné znečištění ovzduší, vody a půdy, a zároveň chránit zdravé a dobré životní podmínky Evropanů
- zajistit ochranu, zachování a obnovu biologické rozmanitosti a rozvíjet přírodní kapitál (zejména ovzduší, vodní zdroje, půdu a lesy, jakož i sladkovodní, mokřadní a mořské ekosystémy)

- snižovat environmentální a klimatické tlaky spojené s výrobou a spotřebou (zejména v oblasti energetiky, průmyslového rozvoje, budov a infrastruktury, mobility a potravinového systému)

Abychom mohli dosažený pokrok řádně měřit a informovat o něm, navrhuje se v akčním programu zřídit nový monitorovací rámec. Díky němu bude moci EU spolu s členskými zeměmi určit, do jaké míry se nám v mezích možností naší planety daří zajišťovat dobré životní podmínky.

Místní akční skupina - partner projektu

RAZLOG

Bulharsko

Formální statut: Nezisková organizace

Adresa: Razlog, region Blagoevgrad, 13, ulice "Sheynovo"

Kontaktní údaje: Tel.: +359888528239; +359888 22 44 59; +359888 22 44 25

E- mail: razlog_mig@abv.bg

Webová stránka: www.mig-razlog.org

Sdružení "LAG-Razlog" bylo založeno v roce 2009 za účelem propojení veřejného a soukromého sektoru - orgánů místní samosprávy, podnikatelského sektoru a nevládního sektoru na území obce Razlog v Blagoevgradské oblasti. V programovém období 2007-2013 byla realizována první strategie místního rozvoje v rámci programu LEADER.

Autor: By Kiril Kapustja - <http://www.imagesfrombulgaria.com/> / CC BY 2.5,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1421332>

V rámci současného programového období 2014-2020 realizuje "MAS-Razlog" Smlouvu č. RD 50-154/21.10.2016 o realizaci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, finančně podpořenou z EZFRV v rámci Programu rozvoje venkova 2014-2020. Jako organizace má MAS - Razlog bohaté zkušenosti s realizací projektů nadnárodní spolupráce v obou programových obdobích.

Hlavním cílem Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na území "MAS-Razlog" pro programové období 2014-2020 je "Zlepšení kvality života prostřednictvím modernizace, diverzifikace a vyvážení socioekonomických aktivit na území obce Razlog". Strategie má tři priority: Priorita 1 "Zvýšení konkurenceschopnosti místního podnikání"; Priorita 2 "Rozvoj infrastruktury a diverzifikace veřejných služeb"; Priorita 3 "Rozvoj lidského potenciálu pro sdružování a projektové řízení".

Naplňování priorit a příslušných specifických cílů má být dosaženo podporou místních projektů v rámci sedmi opatření strategie, zaměřených na: zemědělské výrobce; podniky, zpracovávající zemědělské a lesní produkty; výrobní činnosti a služby mikropodniků; činnosti veřejných služeb a drobné infrastruktury v oblasti vzdělávání, kultury a místní identity, sociálních služeb, sportu, ekologie, turistické infrastruktury.

Příklady dobré praxe v oblasti životního prostředí, inovativní přístupy a modely zkoumané MAS Razlog

Příklad dobré praxe č. 1

Oblast	Voda; Ovzduší; Odpady; Krajina a půda; Biodiverzita
Projekt	Městský územní plán pro Curitiba - ekologicky udržitelné město v Brazílii
Země	Brazílie
Účastníci	Městská samospráva a organizace
Financování	Národní a místní
Období	1974-1992
Cíle	Vytvoření udržitelného "zeleného" města prostřednictvím úspěšného urbanistického plánování, nového dopravního systému a udržitelného řízení životního prostředí; Překonání dopravního znečištění a znečištění ovzduší; Udržitelné nakládání s odpady v kombinaci s recyklací; Prevence povodní; Zlepšení kvality života a zdravotního stavu velkého počtu obyvatel.
Popis	V rámci městského územního plánu Curitiba bylo dosaženo reorganizace území města, posílení institucí, rozvinula se propojenost v procesech plánování a environmentálního řízení. Došlo ke změnám ve výrobních a spotřebních standardech a také ke snížení množství a následnému využití odpadů.

Dopad	Sociální, ekonomický a environmentální dopad. Úspěšné městské plánování, integrovaná dopravní síť a ochrana životního prostředí jsou charakteristikami tohoto zeleného brazilského města, vítěze soutěže "Globální ocenění pro udržitelná města". Historie změn v Curitibě inspiruje geography a urbanisty ke studiu a aplikaci tohoto modelu, aby města, která navrhují, byla udržitelnější.
Výsledky	Udržitelný přístup k rozvoji měst propojující ekologický rozměr s intelektuálním, kulturním, ekonomickým a sociálním rozměrem. Jediná forma inovativního urbanistického plánování propojená se vzděláváním veřejnosti, účastí na rozhodovacích procesech, diskusemi a dohodami.
Zdroje a informace	https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/1191 ; https://upwikibg.top/wiki/Curitiba

Příklad dobré praxe č. 2

Oblast	Hlukové znečištění
Projekt	DIAPASON – Výzkumná observatoř hlukového znečištění
Země	Francie
Účastníci	Svazek obcí v okolí Lyonu ("Grand Lyon" – svazek 59 obcí)
Financování	LIFE Program Evropské komise Celkový rozpočet: €729,379; Příspěvek EU: €326,446
Období	01/10/1997 - 01/03/1999
Cíle	Vytvoření observatoře městského hlukového znečištění.

Popis	Observatoř městského hlukového znečištění v Grand Lyonu se skládá z: Technického centra pro monitorování hlukového znečištění; Instalovaných stacionárních akustických senzorů a mobilní laboratoře určené pro sběr dat na místě. Byl vyvinut operativní softwarový nástroj založený na GIS Mapinfo, jehož cílem je odvodit globální ukazatel pro popis a vizualizaci úrovně hluku v životním prostředí konkrétní městské oblasti.
Dopad	Zlepšení kvality života ve velkoměstě. Poskytnutí účinné pomoci osobám s rozhodovací pravomocí při zavádění konkrétní politiky řízení hluku ve městě a rychlém řešení krizových situací. Zabránění ekonomickému nebo sociálnímu znehodnocení různých městských oblastí v Grand Lyonu, které by mohlo být důsledkem zhoršení hladiny hluku v životním prostředí.
Výsledky	Bylo zřízeno technické centrum a zaveden systém měření a předvídání hlukového znečištění spojeného s konkrétními městskými oblastmi.
Zdroje a informace	https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/1191

Příklad dobré praxe č. 3

Oblast	Odpady
Projekt	Systém nakládání s odpady v oblasti obce Razlog
Země	Bulgaria
Účastníci	Obec Razlog
Financování	Evropský fond pro regionální rozvoj prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí
Období	11.07.2012 - 30.09.2016

Cíle	Zajištění moderní a ekologicky vyhovující infrastruktury pro činnosti v oblasti odpadového hospodářství čtyř sousedních obcí v oblasti Blagoevgrad, Bulharsko - Razlog, Bansko, Belitsa a Yakoruda.
Popis	V oblasti Razlogu byl vytvořen udržitelný systém nakládání s odpady a jejich likvidace prostřednictvím: Výstavby regionálního zařízení pro ekologicky udržitelnou likvidaci odpadů a likvidaci tuhého domovního odpadu. Zařízení pro alternativní zpracování odpadů, zaměřené na snižování množství, recyklaci a využití - separační zařízení, kompostování.
Dopad	Ekologický, socioekonomický dopad.
Výsledky	Vybudování moderního infrastrukturního zařízení pro likvidaci a zpracování nebezpečného odpadu z domácností. Technické a technologické vybavení pro hutnění, vsakování, čištění vody, monitoring složek životního prostředí. Byly vypracovány plány nakládání s komunálním odpadem v souladu s požadavky předpisů na evropské a národní úrovni. Byly vyřešeny problémy týkající se neřízených skládek, samovznícení starých komunálních skládek. Byl zaveden oddělený sběr stavebního odpadu, plastů, papíru, kovů a skla.
Zdroje a informace	http://umispublic.government.bg/srchProjectInfo.aspx?org=beneficiary&id=66665 https://eea.government.bg/bg/r-r/r-kpkz/godishni-dokladi-14/doc-20/RDNORazlog.pdf

Příklad dobré praxe č. 4

Oblast	Klimatická změna; Energetická účinnost
--------	--

Projekt	LIFE_LETsGO4Climate: Přechodové strategie (transformace) pro místní energetiku v souvislosti s klimatickou změnou
Země	Region Centre-Val de Loire, Francie
Účastníci	Regionální rada The Center-Val de Loire
Financování	LIFE Program of the European Commission Celkový rozpočet: €4,494,054, Příspěvek EU: €2,471,727
Období	01/07/2021 - 30/09/2025
Cíle	Decentralizace řízení energetických otázek, součinnost mezi různými energetickými subjekty, vč. občanů; Budování kapacit a koordinace iniciativ v oblasti energetické transformace prostřednictvím školení a účasti na konkrétních aktivitách; Zvýšení výroby elektřiny a tepelné energie z obnovitelných zdrojů (větrná energie, solární energie, geotermální energie a biomasa) v dotčených územích; Snížení spotřeby energie prostřednictvím povědomí o "energetické střízlivosti" a klimatických závazcích.
Popis	Evropský projekt LIFE_LETsGO4Climate je vítězem výzvy k předkládání návrhů v rámci programu LIFE. Významně přispěl k urychlení výroby energie z obnovitelných zdrojů a snížení spotřeby energie vytvořením občanských kolektivů podporujících výrobu energie z obnovitelných zdrojů. Metodika vyvinutá v regionu Center-Val de Loire ("přechod na novou energii prostřednictvím občanů") byla zavedena v 18 územích.
Dopad	Ekologický a socioekonomický dopad. Regionální a místní opatření zaměřená na: Účast veřejnosti; Zvyšování povědomí o životním prostředí; Úspory energie; Výrobu energie; Energetickou účinnost; Obnovitelné zdroje energie; Přizpůsobování se změnám klimatu; Rozvoj znalostí; Přijetí a podporu nízkouhlíkové cirkulární ekonomiky v Evropě.

Výsledky	Zvýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů o více než 540 GWh a to prostřednictvím instalace 54 malých zařízení na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů (fotovoltaika, cca 90 kWc) a 18 velkých zařízení (6 větrných parků a 12 solárních parků o výkonu cca 10 MW), jakož i 12 metanových stanic a 12 zařízení na výrobu energie z biomasy; Snížení spotřeby energie o 1,6 %; Snížení emisí skleníkových plynů souvisejících s energií o 1,8 % a celkové snížení o 1,6 %.
Zdroje a informace	https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/5537

Příklad dobré praxe č. 5

Oblast	Ovzduší; Klima; Voda; Biologická rozmanitost
Projekt	LIFE SUSTAINHUTS: Udržitelné horské chaty v Evropě
Země	Španělsko
Účastníci	Nadace pro rozvoj nových vodíkových technologií v Aragonii - Španělsko; partneři z Itálie, Slovinska, Rumunska
Financování	LIFE+ €1,974,285; Příspěvek EU: €1,116,543
Období	01/07/2016 - 31/10/2021
Cíle	Prevence znečištění ovzduší; Ochrana horských lesů; Podpora udržitelného cestovního ruchu; Zavádění ekologických metod výroby, distribuce a využívání energie.

Popis	Prostřednictvím projektu byla zavedena nová a originální řešení založená na obnovitelných zdrojích energie- fotovoltaika, mikro vodní a větrná energie, palivové články, elektrolyzéry, skladování vodíku a také nové izolační materiály, která mají demonstrovat přizpůsobení se změně klimatu.
Dopad	Environmentální a socioekonomický dopad: Snížení emisí skleníkových plynů a boj proti změně klimatu; Úspora energie a výdajů; Zachování biologické rozmanitosti; Příznivé prostředí pro cestovní ruch. Ocenění za "Energeticky nejefektivnější projekt".
Výsledky	Celkem 22 energetických technologií bylo implementováno v 9 horských chatách. Monitoring byl proveden celkem v 11 chatách/chalupách ve Španělsku, Francii, Slovinsku a Itálii.
Zdroje a informace	https://hidrogenoaragon.org/en/proyectos/sustainhuts_en/ https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/4399 ; http://sustainhuts.eu/

Místní akční skupina - partner projektu

Sdružení SPLAV

Česká republika

Formální statut: Zapsaný spolek

Adresa: Skuhrov nad Bělou 84, 517 03 Skuhrov nad Bělou
Javornická 1560, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Kontaktní údaje: +420 603 812 106; +420 732 578 889

E- mail: info@sdruzenisplav.cz

Webová stránka: www.sdruzenisplav.cz

Sdružení SPLAV bylo založeno dne 15. 12. 2004, místní akční skupinou (MAS) se stalo postupným přistoupením dnešních 31 obcí pod jeho správu a přihlášením se k idejím celoevropského programu LEADER. Ten spojuje místní akční skupiny ze všech zemí Evropské unie ke stejnému cíli – podnitit a využít potenciál svých regionů k jejich všestrannému a udržitelnému rozvoji. Formy, kterými MAS pracují, jsou vlastní projekty, spolupráce a podpora vhodných projektů jiných subjektů, přinášení informací a dobré praxe, výchova, osvěta a vzdělávání v problematice rozvoje venkova a plnění úkolů veřejné správy.

Zájmové území Místní akční skupiny Sdružení SPLAV se nachází ve střední a jižní části okresu Rychnov nad Kněžnou a zaujímá většinu jeho území. Území je kompaktní, zhruba čtvercového půdorysu, na severovýchodě přiléhá k hranici s Polskem. Dělí se poměrně výrazně na část horskou – oblast Orlických hor a podhorskou – rozkládající se kolem řek Divoká Orlice, Zdobnice, Bílý potok, Kněžna a další.

Do území MAS Sdružení SPLAV patří 31 obcí na rozloze 48 097 ha s celkem 35 912 obyvateli. Obce jsou střední velikosti od 200 do 1 000 obyvatel, výjimku tvoří města Rychnov nad Kněžnou, Vamberk, Rokytnice v Orlických horách a Solnice, městyse Doudleby nad Orlicí a obce Kvasiny, Skuhrov nad Bělou a Potštejn, které tuto velikost převyšují.

MAS Sdružení SPLAV má 58 členů. Noví členové jsou přijímáni na základě vlastní žádosti. Členská základna se dělí podle právní subjektivity na veřejný (obce) a soukromý sektor (právnícké a fyzické osoby, podnikatelé a neziskové organizace).

Podle převažujícího zaměření činnosti se členové spolku dělí dále na 4 zájmové skupiny – veřejná správa, podnikání, péče o krajinu a nezisková a spolková činnost. Do těchto zájmových skupin se členové spolku hlásí na základě svého zájmu, bez ohledu na právní subjektivitu.

Všichni členové Sdružení SPLAV se účastní zasedání Valné hromady a mají právo hlasovat a být voleni do dalších orgánů MAS - Programového výboru v čele s Předsedou a Místopředsedou, Výběrové komise a Kontrolního výboru.

Administrativní a organizační činnost a realizaci projektů MAS zajišťují zaměstnanci v čele s hlavní manažerkou MAS.

Od svého založení zaměřuje Sdružení SPLAV svou činnost na několik hlavních oblastí. Vedle toho základního – uplatnění programů podpory rozvoje venkova metodou komunitně vedeného místního rozvoje, je to ochrana biodiverzity a životního prostředí, sociální stability, soukromého podnikání, výchova a vzdělávání dětí, mládeže i dospělých v občanských a místně zakotvených tématech a mezinárodní spolupráce. V těchto směrech činnosti uskutečnila MAS od svého založení řadu projektů.

Podkladem pro tyto aktivity je komunitně připravený strategický plán, který MAS zpracovává vždy na několikatelé období. Pro léta 2022 – 27 je připraven Strategický plán komunitně vedeného místního rozvoje.

Pro veškerou činnost spojenou s tvorbou a realizací strategických dokumentů využívá MAS Sdružení SPLAV především vlastní členskou základnu, zaměstnance, partnerské organizace a veřejnost z území. Významnými partnery při uskutečňování záměrů MAS jsou zástupci obcí na území MAS a dalších orgánů veřejné správy. Velkým přínosem je i možnost přenosu zkušeností a dobré praxe od zahraničních partnerských MAS z Finska, Polska, Slovenska, Maďarska, Bulharska a Estonska.

Mnohé aktivity MAS však probíhají i mimo projektovou činnost, a to formou akcí pro veřejnost, pravidelných neformálních akcí pro členy MAS, informační a propagační činnosti, apod.

Příklady dobré praxe v oblasti životního prostředí, inovativní přístupy a modely zkoumané MAS Sdružení SPLAV

Příklad dobré praxe č. 1

Oblast	Odpadové hospodářství
Projekt	Minimalizace a recyklace odpadů z domácnosti
Země	Česká Republika
Účastníci	Rodina se 4 členy
Financování	Poplatek městu za nabízené služby za osobu a rok je 750Kč.
Období	2008 - 2022
Cíle	Minimalizovat množství odpadu z domácnosti a vznikající odpad vytrídít na druhotně využitelné suroviny.
Popis	Snaha zmenšit množství produkovaného odpadu a plně využít fungující systém pro nakládání s odpady ve městě.
Dopad	Záměrnou minimalizací obalových materiálů při nakupování a následným důsledným tříděním odpadu došlo k významnému snížení množství produkovaného směšného komunálního odpadu.

<p>Výsledky</p>	<p>Rodina přestala nakupovat balenou vodu v PET láhvích, používá vlastní nákupní tašky, využívá swapy a darování věcí pro charitativní účely. Odpad třídí systémem “door –to-door” – do barevných pytlů (plasty, papír, tetrapak a drobný kovový odpad). Do sběrných nádob nebo na sběrný dvůr ve městě pak odnáší sklo, použité jedlé tuky a oleje, drobný elektroodpad a nebezpečné odpady, velkoobjemový odpad. Bioodpady si rodina kompostuje sama na vlastní zahradě.</p>
<p>Zdroje a informace</p>	<p>https://www.tsrk.cz/odpadove-hospodarstvi/</p>

Příklad dobré praxe č. 2

Oblast	Energeticky úsporné a environmentálně šetrné bydlení
Projekt	Stavba pasivního rodinného domu
Země	Česká republika
Účastníci	Rodina se 4 členy
Financování	Soukromé, roční provozní náklady cca 5 000Kč
Období	1974-1992
Cíle	Úspora nákladů na vytápění a zdravější prostředí v domě.
Popis	<p>Pasivní dům je obdélníkového půdorysu, delší strana je orientována na jih – pasivní příjem tepla ze slunečního záření. Jedná se o dřevostavbu z panelů NOVATOP se zateplením z extrudovaného polystyrenu. Okna jsou plastová a jsou osazena venkovními žaluziemi. K vytápění slouží integrovaný zásobník tepla ohříváný elektrinou ze střešní FTV elektrárny. Řízené větrání i ohřev vzduchu zajišťuje teplovzdušná větrací jednotka DUPLEX RA3. Přebytky z FTV elektrárny jsou dodávány do sítě.</p>
Dopad	Díky kvalitní konstrukci i orientaci domu je spotřeba energie na vytápění velmi nízká.
Výsledky	Výhody pasivního domu: nízké náklady na vytápění, stálý přívod čerstvého vzduchu, vysoká tepelná pohoda v místnosti.
Zdroje a informace	www.rokytnicevoh.cz

Příklad dobré praxe č. 3

Oblast	Energetická účinnost, Energie z obnovitelných zdrojů
Projekt	Centralizované městské vytápění štěpkou a další dřevní hmotou
Země	Česká republika
Účastníci	Město Rokytnice v Orlických horách
Financování	Rozpočet města, dotační prostředky
Období	1999 - 2022

Cíle	Zpracování a využití odpadového dřeva a náletových dřevin z okolí obce i údržby veřejné zeleně na štěpku a její následné energetické využití.
Popis	Původní kotle na hnědé uhlí a topné oleje byly nahrazeny kotly na biomasu. Štěpka z odpadního dřeva pokrývá 40% spotřeby, zbytek tvoří dřevěné peletky. Teplo je pak rozváděno k vytápění 90 bytových jednotek.
Dopad	K výrobě tepla k vytápění domácností se používá dřevní hmota – tedy lokální obnovitelný zdroj.
Výsledky	Energetickým využitím odpadní biomasy v centrální výtopně se vyřešily problémy s likvidací odpadního dřeva z údržby zeleně a nezákonným pálením na soukromých pozemcích.
Zdroje a informace	www.centep.cz

Příklad dobré praxe č. 4

Oblast	Energie z obnovitelných zdrojů
Projekt	Bioplynová stanice Brocná
Země	Česká Republika
Účastníci	Farma Brocná, s.r.o.
Financování	Vlastní zdroje (60 mil Kč)
Období	2011 - 2020
Cíle	Využití zbytkového tepla vzniklého při výrobě elektrické energie v bioplynové stanici k vytápění domácností.
Popis	Na farmě Brocná byla vybudována bioplynová stanice o výkonu 0,6 MW. Hlavním důvodem ke stavbě byla výroba elektrické energie a její využití pro vytápění objektů farmy, k dosoušení obilí i prodej energie do sítě. K výrobě se využívají statková hnojiva z živočišné výroby, odpadní vody, senáž, kukuřičná siláž a rostlinné zbytky a odpady z čištění obilí. Energie vzniká procesem anaerobní digesce bez přístupu vzduchu v uzavřených reaktorech. Výsledkem procesu je bioplyn, který je využíván k výrobě elektřiny a tepla, a dále digestát, který lze použít jako kvalitní hnojivo (obdoba kompostu).
Dopad	Statková hnojiva již nejsou nevhodně skladována volně na polích a nedochází tak k prosakování dusičnanů do půdy a podzemních vod. Energie z odpadních produktů farmy je využívána k výrobě tepla a elektrické energie pro provoz farmy i 11 domů v obci. Digestát (zbytkový produkt při získávání bioplynu) se využívá k hnojení polí i pastvin, čímž se výrazně omezuje množství používaných rychle rozpustných minerálních hnojiv.

Výsledky

Zbytkové teplo z provozu bioplynové stanice je rozváděno do místní části Brocná, kde slouží k vytápění dvou obecních budov a devíti rodinných domů.

Zdroje a informace

Farma Brocná s.r.o., 517 03 Skuhrov nad Bělou

Příklad dobré praxe č. 5

Oblast	Odpadové hospodářství
Projekt	Sběrný dvůr v obci Záměl
Země	Česká Republika
Účastníci	Obec Záměl - 600 obyvatel
Financování	Dotační podpora z různých programů Krajského úřadu, MŽP i EU
Období	2012 – 2022
Cíle	Vytvoření funkčního systému nakládání s odpady v obci.
Popis	<p>Obec Záměl se rozhodla pro vytvoření sběrného dvora s kompostárnou a vybudovala vlastní svoz tříděného odpadu. Obyvatelé tak mohou pohodlně a jednoduše vyřešit likvidaci veškerého odpadu v rámci své obce, a to důsledným tříděním na jednotlivé komodity. Kromě běžných složek (plasty, papír, sklo, kovy) nabízí sběrný dvůr také možnost odevzdat k následnému využití i další druhy odpadu, jako jsou: elektroodpad, velkoobjemový odpad, dřevo (lamino, rámy oken apod.), stavební suť, pneumatiky, textil, jedlé oleje, nebezpečné odpady (zbytky barev, ředidel, léčiv, olejů apod.). Bioodpad občané ukládají do hnědých popelnic a je jim přímo od domů odvážen 1x 14 dní. V místní kompostárně se pak na velkých hromadách kompostuje spolu s odpady z údržby veřejné zeleně.</p>

Dopad	<p>Vytříděné komodity jsou předávány k dalšímu zpracování specializovaným firmám. Za některé suroviny zpracovatelé platí a tyto finanční prostředky obec zpětně používá na provoz systému nakládání s odpady.</p> <p>Kvalitní kompost z bioodpadů je občanům nabízen k použití v jejich zahradách a dále se využívá při údržbě a nových výsadbách v obci.</p>
Výsledky	<p>Výsledkem fungujícího systému nakládání s odpady v obci je absence černých (nelegálních) skládek v okolí.</p>
Zdroje a informace	<p>www.obeczamel.cz</p>

Místní akční skupina - partner projektu

POMORIE

Bulharsko

Formální statut: Nezisková organizace

Adresa: Pomorie, Mikropazar Hlebozavoda, Knyaz Boris I Street №96A

Kontaktní údaje: +359 877 909 333

E- mail: office@mig-pomorie.eu

Webová stránka: www.mig-pomorie.eu

Místní akční skupina Pomorie byla založena v roce 2015. Sdružení realizuje Smlouvu č. РД50-10/25.01.2017 o vícefondové strategii s podporou Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Evropského sociálního fondu (ESF) v programovém období 2014-2020.

Autor: Boby Dimitrov from Sofia, Bulgaria, CC BY-SA 2.0
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0>, via Wikimedia Commons

Příklady dobré praxe v oblasti životního prostředí, inovativní přístupy a modely zkoumané MAS Pomorie

Příklad dobré praxe č. 1

Oblast	Voda
Projekt	CITYWATER (Voda ve městech) - Srovnávací analýza ochrany vod ve městech 2012-2015
Země	Finsko
Účastníci	Město Helsinky; Město Turku; Město Tallinn a Tallinnská universita
Financování	Program Life+ Evropské komise a finského ministerstva životního prostředí
Období	01/10/2012 - 30/09/2015
Cíle	Aplikace ekologicky relevantních a v nákladech efektivních opatření pro ochranu vod v obcích v oblasti Baltského moře.
Popis	Záplavy ve městech a přetékání odpadních vod se staly běžným problémem, který způsobuje bezpečnostní rizika, rozsáhlé škody a finanční ztráty.
Dopad	Dosažené sociální efekty projektu jsou: motivace místních obyvatel k aktivitě a účasti na ochraně Baltského moře.
Výsledky	V Helsinkách a Botanické zahradě v Tallinnu byla zavedena zařízení na čištění a zadržování dešťové vody.

Zdroje a informace	https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/3538 http://www.citywater.fi https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/3538
--------------------	---

Příklad dobré praxe č. 2

Oblast	Ovzduší; Vliv na půdu , krajinu , biologickou rozmanitost
Projekt	Integrovaný plán lesnicko-pasteveckého hospodaření: Inovativní nástroj pro zachování biologické rozmanitosti a prevenci požárů v přírodě
Země	Španělsko
Účastníci	Diputaci de Barcelona
Financování	Life+ program Evropské komise
Období	07/01/2014 - 06/30/2019
Cíle	Vyvinout ekosystémová opatření ke zvýšení odolnosti a stability lesů proti požárům.
Popis	Program LIFE Montserrat vytvořil zelenou infrastrukturu, která má chránit před velkými lesními požáry a pomáhat zachovat přírodní dědictví ve 14 obcích v okolí Montserratu.
Dopad	Obnova lesních porostů, lepší kvalita ovzduší, prevence požárů, zlepšení biologické rozmanitosti.
Výsledky	Během projektu byly provedeny práce na obnově lesních porostů na ploše přesahující 1 300 hektarů.
Zdroje a informace	https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/4161] https://lifemontserrat.eu/

Příklad dobré praxe č. 3

Oblast	Biodiverzita
Projekt	Opatření na ochranu pobřežních stanovišť a významných druhů avifauny v lokalitách soustavy NATURA 2000 v lagunách Epanomi a Aggelochori v Řecku (ACCOLAGOONS)
Země	Řecko - Laguny Epanomi a Agelochori
Účastníci	Organizace pro centrální plánování a ochranu životního prostředí v Thessaloniki, Řecko; Oblast Centrální Makedonie; Balkánské ekologické centrum "OMIKRON Poradce životního prostředí SA "
Financování	Life+ program Evropské komise
Období	01/10/2010 - 30/09/2015
Cíle	Posílení ochrany prioritních stanovišť v pobřežních lagunách, středomořských slaných bažinách a porostech Posidonie.
Popis	Území se vyznačuje velkým počtem prioritních druhů ptáků a podmořskými porosty chráněného druhu rostliny Posidonia oceanica.
Dopad	Zvyšování rozmanitosti stanovišť v obou lagunách.
Výsledky	Vytvoření systému monitorování stanovišť mořských druhů.
Zdroje a informace	http://www.accolagoons.gr/

Příklad dobré praxe č. 4

Oblast	Odpadové hospodářství
Projekt	Integrované nakládání s pevným odpadem pro Al Fayoum a Etsa
Země	Egypt
Účastníci	Dr. Ahmed Abdel-Warit Consulting engineers
Financování	Life+ program Evropské komise
Období	01/12/2004 - 31/05/2007
Cíle	Vývoj a doporučení nevhodnějšího systému (systémů) pro nakládání s odpady.
Popis	Města Fayoum a Etza v současné době trpí důsledky špatného nakládání s pevným odpadem, které zahrnuje jak sběr pevného komunálního odpadu, tak jeho likvidaci na pouštních skládkách.
Dopad	K úspěchu projektu přispěl přenos know-how mezi EU a Egyptem, přizpůsobení potřeb projektu místním podmínkám a překonání překážek.
Výsledky	Pracovní setkání a školení pro místní zástupce.
Zdroje a informace	https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/2467 https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/2467

Příklad dobré praxe č. 5

Oblast	Půda
Projekt	„Ochrana půdy ve Středomoří pěstováním nových odrůd mandloní“
Země	Španělsko
Účastníci	Institut zemědělského a potravinářského výzkumu a vývoje Murciano, La Alberca, Španělsko
Financování	Life+ program Evropské komise
Období	01/10/2005 -31/03/2009
Cíle	Demonstrace užitečnosti pěstování nových odrůd mandloní jako ekologického přístupu k ochraně půdy.
Popis	Ekologické hospodaření založené na pěstování nových odrůd původních plodin vhodných pro tyto podmínky může vést k udržitelnému systému, který zabrání degradaci půdy.
Dopad	Projekt prokázal přínos pěstování mandloní jako prevenci eroze a definoval nejvhodnější systém hospodaření založený na organických postupech a předpokládající nízké výrobní náklady.
Výsledky	V rámci projektu ALMOND PRO SOIL se podařilo potvrdit zemědělskou životaschopnost nových odrůd mandloní v polo-pouštních oblastech a jejich pozitivní vliv na kvalitu půdy.
Zdroje a informace	https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/2551

Příklad dobré praxe č. 6

Oblast	Podnikatelské aktivity
Projekt	Ekologicky šetrný cestovní ruch v regionu Rokua
Země	Finsko
Účastníci	Obec Precipitate
Financování	Life+ program Evropské komise
Období	01/09/2002 - 30/06/2005
Cíle	Hlavním cílem projektu bylo hledat způsoby ochrany životního prostředí a udržení úrovně zaměstnanosti v
Popis	Projekt je rozdělen do následujících částí: Kontrola a vytvoření směrnice pro ochranu životního prostředí; Rozvoj udržitelného cestovního ruchu; Environmentálně šetrné obchodní strategie a Produkty s ekologickým designem; Podpora zaměstnanosti.
Dopad	Identifikace a demonstrace různých typů modelů pro nápravu již způsobených škod na krajině a prevenci nových škod.
Výsledky	Projekt splnil své cíle a výrazně pomohl přispět k dalšímu zavádění ekologicky šetrného cestovního ruchu.
Zdroje a informace	https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/1990

Příklad dobré praxe č. 7

Oblast	Odpadové hospodářství
Projekt	Zelená vlajka pro ekologičtější hotely
Země	Rakousko / Francie / Německo / Řecko / Itálie / Španělsko
Účastníci	Francouzská agentura pro životní prostředí a hospodaření s energií (ADEME) - Hotels Verts, Rakouské výzkumné centrum Seibersdorf (ARCS), Centrum pro obnovitelné zdroje energie (CRES), Katalánský energetický institut (ICAEN), SOFTECH srl, Ústav pro energetickou ekonomiku a racionální využívání energie (IER)
Financování	Life+ program Evropské komise
Období	01/10/1998 -01/12/2000
Cíle	Vyvinout metodu posuzování vlivu hotelů na životní prostředí.
Popis	Projekt se skládá ze dvou hlavních částí: Z vypracování souboru minimálních požadavků, které budou následně testovány na omezeném počtu hotelů a z přípravy systému dobrovolného udělování ekoznačky.
Dopad	Projekt dochází k závěru, že snížení nákladů bude možné pouze tehdy, když výrobky a služby s nízkým dopadem na životní prostředí budou stát méně peněz.
Výsledky	Výsledky projektu ukazují, že bez specifické podpory není šíření národních ekoznaček pro hotelový sektor v rámci jednotlivých evropských zemí zatím možné.
Zdroje a informace	https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/1080

Vydal: Sdružení SPLAV, z.s.

Adresa: Javornická 1560, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Rok vydání: 2022

Projekt environmentálně
odpovědné místní komunity

Partneři projektu

